

רגשות בארגונים ובבתי ספר - מכעס למעש

פרופ' ענת רפאלי, הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול - הטכניון

יש המניחים שהתנהלות ניהוליות היא אובייקטיבית ורציונאלית, ומתוך כך שאין בה כל מקום לרגשות. אבל אנשים אינם יכולים להיפרד מהרגשות שלהם כאשר הם נמצאים בעבודה. אי אפשר להשאיר רגשות במלתחה כאילו היו מעיל או מטריה. העבודה של מורים ומנהלים בבתי ספר מלווה במכלול של רגשות, התנהלות בית הספר דורשת בין השאר ניהול של מכלול של רגשות ומכלול של תהליכים הקשורים לרגשות. ישנן סיטואציות שבהן רגשות חשובים במיוחד לתפקוד המורה, המנהל ובית הספר. וישנם רגשות אשר מקדמים את תהליכי הניהול ומטרותיו.

במסגרת תחום ההתנהגות הארגונית, בו עוסקת פרופסור רפאלי מהפקולטה להנדסת תעשייה וניהול בטכניון ישנו מחקר ענף על הדינאמיקה של רגשות בארגונים. פרופסור רפאלי תסקור את השאלות שונות אשר מעסיקות את חוקרי הרגשות בארגונים, ותציג ממצאים לגבי הבעה והשפעה של רגשות בארגונים. ממצאים מעניינים במיוחד קיימים לגבי ההתנהלות של עובדים כאשר קיימות הגדרות וציפיות לגבי הרגשות הראויים למקום העבודה או למקצוע מסוים, כגון לבית ספר או למורה.

רגש מעניין במיוחד אשר פרופסור רפאלי חוקרת הוא כעס, ובמסגרת ההרצאה תדון בממצאים לגבי השפעות של הבעות כעס. כעס הוא רגש קשה אבל חשוב בשל ההשפעות השונות שלו – יש לכעס השפעות חיוביות והשפעות שליליות. ישנם תנאים בהם נוכחות של כעס מקדמת ביצוע, ותנאים אחרים בהם כעס מזיק ופוגע בביצוע. ממצאים המשווים הבעות של כעס בישראל לעומת במדינות אחרות מעידים על היבטים מיוחדים לישראל, אבל גם על כך שישראל דומה למדינות אחרות בהרבה מובנים.